

4.neděle postní, A, Kodet

Úryvek Janova evangelia nás staví před otázku:
Kdo je vlastně slepý? Kdo potřebuje uzdravení?
„Jsme snad i my slepí?“, ptají se Ježíše farizeové na konci příběhu.
Sice položili dobrou otázku, ale odpověď nepřijali.
Ano, všichni jsem bez Ježíše slepí.
Problém je, že někteří se domnívají, že vidí.
Farizeové tvrdili, že vidí a neviděli.
Stejně tak tvrdili, že ví, kdo je to Ježíš.
Že je to hříšník, protože uzdravil v sobotu.
A on je jednorozený Boží Syn, který je přišel zachránit.
To, co otevírá oči, to je láska.
A především láska k Bohu, který nás miluje.
Kdo žije z lásky Boží a na ni odpovídá,
kdo se učí milovat, ten začíná vidět.
Ono to tak nějak funguje i v lidských vztazích.
Jestliže někoho opravdu milujeme,
přestaneme ho soudit a začínáme ho postupně vidět tak, jak ho vidí Bůh.
Když milujeme sebe, vidíme se také Božíma očima.
Farizeové se ptali slepého: „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“
Jediný, kdo je schopen mluvit o Pánu je ten, kdo ho zakusil.
Jinak je to jako když slepý mluví o barvách.
Proto je tak důležité, abychom toužili po setkání s Pánem.
Abychom se otevřeli tomu, co on nám chce dát.
Ježíš se dává poznat tomu uzdravenému slepému člověku postupně.
Nejprve je pro něj nějakým člověkem,
potom prorokem poslaným od Boha,
a nakonec ho slepý vyznává jako Syna člověka a Pána.
Ježíš sám je v tom uzdravení iniciativní.
To je také tak trochu výjimečné v celém tom sledu různých uzdravení a zázraků.
Slepý ho neprosí o uzdravení, on si ho sám najde, z lásky a soucitu.
Aby zjevil veliké skutky Boží, ho uzdraví.
A pak si ho najde znovu, když ho farizeové vlastně vyženou ven,
jako nějakého hříšníka, nebo prašivého člověka.
Stejně tak si nachází nás, když o to stojíme.
Hledá nás tam, kde nás nehledají lidé.

Tam, kde nám třeba ani není lehké.
V našich omezeních, utrpeních, úzkostech a opuštěnosti.
Jde o to, abychom tak jako ten slepý, Ježíše poslechlí,
až k nám zazní jeho slovo.
Abychom se otevřeli té jeho iniciativě a lásce,
protože pak začneme sami vidět.
Čím víc budeme Pána poznávat, tím víc ho budeme vidět
ve svém životě, v životě druhých, v událostech kolem nás.
A čím víc ho budeme poznávat, tím víc ho budeme milovat.

4.neděle postní, A, hřích

Farizeové si myslí, že vidí, a proto jejich hřích trvá.
Dokud si člověk myslí, že je hřích v podstatě dobrý a krásný,
ale bohužel Bohem zakázaný, nemůže hledat obrácení.
Mnoha lidem se zdá, že by svět byl šťastný,
kdyby dal Bůh svolení hřešit.
Ačkoli se často skutečnosti hříchu zřikáme,
nejednou si k němu kdesi na dně srdce ponecháváme nějaká vrátka.
Je třeba pochopit zlo nejen vlastního skutku hříchu,
ale i zlo hříšných přání a myšlenek.
Podstatu hříchu odhalují pouze světci.
Hřích nepochopí hříšník,
který je až po uši ponořený do svého hříchu a žádostivosti.
Je zapotřebí hluboké zkušenosti s Bohem,
abychom mohli pochopit zlo hříchu a jeho velikost.
Pokud nedokážeme rozpoznat hřích, můžeme si říci:
„Nejsem hříšný, protože nevěřím v Boha.“
Čím méně víry, tím méně zkušenosti a vědomí hříchu.
Světci sami o sobě prohlašují, že jsou největšími hříšníky na světě.
My podobným prohlášením nevěříme
a myslíme si, že je to zbožná nadsázka.
Zkušenost hříchu vždy odráží zkušenost s Bohem.
Svatost chápe hřích. Hříšník nechápe svatost.

4.neděle postní, A, slepec od narození, Leon Bloy, V temnotách

Slepec od narození měl jedinečnou a nepochopitelnou výsadu. Touto výsadou je to, že dříve, než uviděl cokoli ze stvoření, pohleděl na Ježíšovu tvář.

Slepec prozřel, aby viděl Ježíše s takovou jasnozřivostí, že není možné s ní žádnou srovnat.

V tomto smyslu je možné se domnívat, že nepřestal být slepý ke všemu, co nebylo Ježíšem.

Osleplí nehodou nebo nemocí nejsou slepci v plném slova smyslu.

Viděli, co měli vidět. A v otiscích své paměti pokračují.

Svým způsobem možná uzdravený slepec zůstal uprostřed lidí sám, protože to, co vytváří osamělost není jen hřích,

ale **plnost dobra**, která se nemůže projevit nebo najít sobě vlastní místo.

4.neděle postní, A, Samuel jde pomazat Davida na krále

Bůh nám zjevuje svou vůli, ale nikoli své záměry.

Bůh poslal Samuela k Jesseovi, aby pomazal na krále jednoho z jeho synů.

Proč Bůh neříká přímo: pomaz za krále Davida?

Bůh řekl proroku Samuelovi, co má dělat dnes, ale neříká mu, co má dělat zítra.

Samuel je pro nás vzorem v tom, že dělá, co chce Bůh, nechává řešení na Něm a čeká.

Kolik věcí pokazíme svou svéhlavostí, nedočkavostí, ukvapeností, paličatostí a spokojeností s rychlým a laciným řešením.

Samuel věděl, co má dělat on, ale nevěděl, co chce udělat Bůh.

Bůh jako by říkal Samuelovi:

Jdi a když půjdeš a budeš dělat, co ti říkám, ukážu ti, co máš dělat dál.

Častokrát to děláme přesně obráceně než Samuel.

Chceme vědět, co má Bůh v úmyslu udělat, ale velmi málo se staráme o to, co máme dělat my právě teď a tady.

Víra je světlo jen pro jeden jediný krok před námi.

Když ten krok uděláme, dostaneme světlo pro druhý a tak dál.

4.neděle postní, A, *Jan Trauler*

Náš Pán řekl: *Já jsem světlo světa.*

„Opusť své světlo, které je ve srovnání s mým světlem temnotou a které se staví proti mně.

Já jsem právě Světlo.

Místo tvých temnot ti chci dát své věčné světlo, aby se tvé světlo podobalo mému.

Spolu se svým světlem ti dám své bytí, svůj život, svou blaženost i svou radost.

Povšimněme si, jakým způsobem a jakou cestou lze dojít k pravému světlu.

Ze strany člověka to znamená opravdové zřeknutí se sebe samého a čistý, hluboký a výlučný úmysl milovat Boha

i všechno, co je mu vlastní: toužit jediné po Boží cti a slávě, všechny věci bezprostředně vztahovat k Bohu,

ať už pocházejí odkudkoliv,

a bez vytáček a průtahů je k němu opět přivádět.

To je pravá a přímá cesta.

On je právě Světlo, které osvěcuje každého člověka na tomto světě.

Toto světlo září v temnotách, ale temnoty je nepřijaly.

Toto světlo přijímají jen ti,

kdo jsou chudí v duchu a oproštěni od vlastní vůle.

Bratři a sestry,

dělejte vše, co je ve vašich duchovních i tělesných silách,

aby se ve vás toto světlo zářilo a abyste je mohli poznat.

Proste Boží přátele o pomoc.

Přimkněte se k těm, kdo přilnuli k Bohu, aby k němu přivedli i vás.

Kéž je to starostí nás všech.

K tomu nám pomáhej náš milý Bůh. Amen.

4.neděle postní, A, *František Saleský*

Duše, která zná svou vlastní ubohost,
může mít skutečně velikou důvěru k Bohu.
Duše nemůže mít dokonalou důvěru k Bohu,
jestliže nezná svou vlastní ubohost.
Poznání a vyznání vlastní ubohosti nás uvádí před Boha.
Všichni velicí světci, jako byl Job, David a další,
začínali své modlitby vyznáním své ubohosti a nepatrnosti.
Je totiž skvělé vyznat svou ubohost, ničemnost, zbabělost
a to, že si nezasloužíme předstoupit před Boží tvář.
Ono slavné úsloví z dávných dob „poznej sám sebe“
se sice vztahuje na poznání velikosti a vznešenosti duše,
abychom ji nesnižovali a neznesvěcovali tím, co jí není hodno.
Můžeme je však aplikovat i na poznání
své nehodnosti, nedokonalosti a ubohosti.
Čím více poznáme svou ničemnost, tím více budeme moci
důvěřovat Božímu milosrdenství a Jeho dobrotě.
Milosrdenství a ubohost jsou natolik spojeny,
že nemohou existovat odloučeně.
Kdyby Bůh nestvořil člověka,
byl by samozřejmě i nadále nekonečně dobrý,
ale nebyl by milosrdný.
Milosrdenství lze totiž prokazovat pouze ubožákům.

4.neděle postní, A

Svoboda, pokoj, štěstí – hodnoty, které nám nabízí Pán Ježíš.
Hodnoty, které tak často postrádáme.
Nesvoboda, otroctví, nepokoj, neštěstí mívají jen jednu jedinou příčinu.
Tou příčinou je **lpění**.

Co je to lpění?

Stav citové závislosti zapříčiněný přesvědčením,
že bez té či oné bytosti či věci nemůžeme být šťastni.

Na lpění je tragické to,
že pokud předmět lpění nezískáme, přináší nám to bolest.

Získáme-li ho však, nepřinese nám ani štěstí, ani svobodu, ani pokoj
– pouze záblesk nadšení, po němž následuje znuďenost
(*malé dítě něco chce a pak odhodí*).

A vždycky jej provází obava,
že to, k čemu jsme přilnuli, můžeme klidně ztratit.

Je jen jediný způsob, jak nad lpěním zvítězit. Zbavit se ho. Jak?

Podívejme se na každý předmět či osobu, na kterých lpíme, zvláště.
To jen já je chci, oni (věci i osoby)
často jen trpí můj zájem a mé pošetilé lpění.

Stačí se z věcí pouze těšit a nechtít se k nim poutat.
Ušetřit si veškeré úporné snažení je ochraňovat a věčně u nich stát na stráž
(*stejně si smrt všechno vezme bez ptaní*).

Naučme se těšit z vůně tisíce květin,
nemusíme lpět na jedné, či trpět, nebude-li na dosah.

Ve světle takového pohledu žádná pouta nepřežijí.
Ale to světlo musí zářit nepřetržitě, aby bylo účinné.
Lpění může přežívat jen v temnotách klamných představ.
Boháč nemůže vstoupit do království Božího ne proto, že chce konat zlo,
ale proto, že raději zůstává slepý.

Temnota je lpění na stvořeném a

světlo je lpění na Bohu.

Stojí proti sobě a nemají žádnou podobnost.

(2 Kor 6,14): „*Co mají světlo a tma společné?*“

Lidská duše není schopna přijmout světlo sjednocení s Bohem,
dokud v ní sídlí náklonnosti a příchylnosti ke stvořenému.

A zde může dojít k nedorozumění.

A během věků k nedorozumění často docházelo.

Vždyť Bůh je Tvůrce světa,

a vše, co stvořil je nejen dobré,

ale je to i jediný prostředek spásy pro člověka.

V protikladu stojí to, co je v mém srdci.

Totíž na co já se dívám, co si dám před oči, co mě zajímá.

Vidím-li svět skrze Boha, pak vidím správně.

Chci-li vidět Boha skrze svět, může se mi stát,

že Boha neuvidím a nenajdu, protože už samotný svět je překrásný.

Nechtějme hledět jen na tvorstvo a na Jeho krásu.

Nechme se uchvátit Stvořitelem.

Výlety, hory, moře, cizí kraje... Stvořitel má sídlo v mém srdci.

Nemusím nikam jezdit. Mnich necestuje.

Odpověď na moji modlitbu mě očekává v kostele: u svatostánku.

Tam je přítomen pravý Bůh a pravý člověk,

ve způsobách chleba a vína,

v Eucharistii, s Tělem a duší, s lidstvím a božstvím.

Kdo uchvacuje z věcí této země více nežli je nutno k udržení života,
k dílu poznání a lásky, je spolupracovníkem smrti.

Otokar Březina, Esej Mír

Člověk je tak stvořen,
že pouze Bůh mu může vyhovovat,
že pouze Bůh ho může naplnit.

Snadno to poznáme:

kdykoliv po něčem toužíme, něco chceme,
o někom si myslíme, že bez něho nemůžeme být...,
jakmile dosáhneme svého, téměř hned se nám to omrzí
a naše touha a chuť jde zase dál..., dál až k Bohu.

Proto je třeba ne hledat a lovit ve světě,
protože chutných a krásných věcí je mnoho,
ale nechat svět světem a zaměřit se na Boha.

*Slepec od narození měl jedinečnou a nepochopitelnou výsadu.
Touto výsadou je to, že dříve, než uviděl cokoli ze stvoření,
pohleděl na Ježíšovu tvář.*

*Slepec prozřel, aby viděl Ježíše s takovou jasnozřivostí,
že není možné s ní žádnou srovnat.*

*V tomto smyslu je možné se domnívat,
že nepřestal být slepý ke všemu, co nebylo Ježíšem.*

Svět nabízí tolik možností ne proto,
abych všechno ochutnal a všechno vyzkoušel,
ale proto, aby na každého bylo pamatováno,
a aby každý přiváben krásou a dobrotou světa tím usilovněji hledal Boha,
který je všeho Dárcem.

A já, naladěn chutí světa zvedám hlavu a směřuji k Bohu.

Ó poledne života, aj.

4.neděle postní, A

Světlo a temnota stojí proti sobě.

Světlo je lpění na Bohu. Temnota je lpění na stvořeném.

Lidská duše není schopna přijmout světlo sjednocení s Bohem, dokud v ní sídlí náklonnosti a přichylnosti ke stvořenému.

Zde může dojít k nedorozumění.

Bůh je přece Tvůrce světa, a vše, co stvořil je nejen dobré, ale je to i jediný prostředek spásy pro člověka.

Vidím-li svět skrze Boha, pak vidím správně.

Chci-li vidět Boha skrze svět, může se mi stát,

že Boha neuvídím a nenajdu, protože už samotný svět je překrásný.

Nechtějme hledět jen na tvorstvo a na Jeho krásu.

Nechme se uchvátit Stvořitelem. Stvořitel má sídlo v mém srdci.

Odpověď na moji modlitbu mě očekává v kostele: u svatostánku.

Tam je přítomen pravý Bůh a pravý člověk, ve způsobách chleba a vína, v Eucharistii, s Tělem a duší, s lidstvím a božstvím.

Kdo uchvacuje z věcí této země více nežli je nutno

k udržení života, k dílu poznání a lásky, je spolupracovníkem smrti.

Otokar Březina, Esej Mír

Člověk je tak stvořen,

že pouze Bůh mu může vyhovovat,

pouze Bůh ho může naplnit.

Snadno to poznáme:

kdykoliv po něčem toužíme, něco chceme,

o někom si myslíme, že bez něho nemůžeme být,

jakmile dosáhneme svého, téměř hned se nám to omrzí

a naše touha a chuť jde zase dál až k Bohu.

Proto je třeba ne hledat a lovit ve světě,

protože chutných a krásných věcí je mnoho,

ale nechat svět světem a zaměřit se na Boha.

Svět nabízí tolik možností ne proto,

abych všechno ochutnal a všechno vyzkoušel,

ale proto, aby na každého bylo pamatováno,

a aby každý přiváben krásou a dobrotou světa tím usilovněji hledal Boha,

který je všeho Dárcem.

A já, naladěn chutí světa zvedám hlavu a směřuji k Bohu.

„Dokud naše duše nenachází chuť a útěchu v Božích věcech, pak pro nás není léku“.

Stává se totiž, že někdo nekládá náležitě úsilí do samotné modlitby i do celku duchovního života.

Někteří velmi rychle vstupují do „zvyku“ a do sebeuspokojení z vlastního života s Bohem a přestávají na sobě pracovat.

Nejedná se o sporadická zanedbání, ale o stav duše.

Duše upadá do otroctví smyslů a pocitů.

V tomto dobrovolném upadání do nedokonalosti

– a co hůř – nejednou do lehkých hříchů se uzavírá Bohu.

Tehdy v člověku vzniká nové pouto ke stvořením,

dělají mu radost zbytečné rozhovory,

a tak už člověk necítí onu touhu po Bohu, jež byla na počátku,

a proto upadá do vyprahlosti.

Důsledkem dobrovolných zanedbání je vlažnost v Božích věcech.

Takový člověk ve skutečnosti dochází k praktické lhostejnosti.

Nepovažuje pak za nic dobrovolné všední hříchy.

Ony však postupně umenšují zanícení Boží lásky

a mohou vést k naprosté vlažnosti.

Když v takovém stavu nadejde příležitost k těžkému hříchu,

nedokáže mu odporovat.

Takovému člověku nezáleží na přátelství s Bohem.

**Modlitba je utrpením pro člověka,
který upadl do otroctví smyslů, a proto při ní prožívá muka.**

V důsledku toho snadno modlitbu opouští.

Obrácení je odmítnutí všeho, co odvrací od Boha.

Obrácení je zaměření k Bohu a k tomu, co k Bohu vede.

Znamením Kristovy smrti na těle i duši člověka je kající postoj.

Kající postoj stojí na stráži pokroku ve svatosti,

kteou jsme získali při křtu.

Kající postoj však zaniká bez kajících skutků.

Kající asketický život znamená

mít vládu nad tělem skrze zdrženlivost,

vytrvalé konání stavovských povinností

a trpělivé snášení těžkostí každodenního života

ve spojení s ukřižovaným Kristem ke slávě Otce a k spáse světa.

4.neděle postní, A, Matta El Meskin, Meditace 43

Neděle „Slepce od narození“.

Dnešní evangelium, které vypráví o slepci od narození, kterému Kristus navrátil zrak *(srov. Jan 9, 1-41)*, je evangelium světa.

Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý.

Jeho učedníci se ho zeptali:

„Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“

Ježíš odpověděl:

„Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.

Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den.

Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat.

Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“

Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči

a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ (To jméno znamená ‚Poslaný‘.)

On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.

Sousedé a ti, kteří jej dříve vídali žebrat, se ptali: „Není to ten, kdo tu sedával a žebral?“

Jedni říkali: „Je to on.“ Jiní pak: „Není, ale je mu podoben.“ On sám řekl: „Jsem to já.“

I řekli mu: „Jak to, že se ti otevřely oči?“

Odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, potřel mi oči a řekl mi:

Jdi k Siloe a umyj se! Šel jsem tedy, umyl jsem se a vidím.“

Řekli mu: „Kde je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“

Přivedou toho, který byl dříve slepý, k farizeům;

toho dne, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byla totiž sobota.

Proto se ho farizeové znovu dotazovali, jak nabyl zraku.

A on jim řekl: „Položil mi bláto na oči, umyl jsem se a vidím.“

Někteří z farizeů říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“

Jiní naopak říkali: „Jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?“

A došlo mezi nimi k roztržce.

Řekli tedy znovu tomu slepému: „Za koho ty jej pokládáš, když ti otevřel oči?“

On odpověděl: „Je to prorok.“

Židé nevěřili, že byl slepý a že prohlédl, dokud si nezavolali jeho rodiče

a nezeptali se jich: „Je to váš syn, o němž říkáte, že se narodil slepý?

Jak to, že nyní vidí?“

Rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý.

Jak to, že nyní vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, také nevíme.

Jeho se zeptejte, je dospělý, ať mluví sám za sebe!“

To řekli jeho rodiče, protože se báli Židů, neboť Židé se již usnesli,

aby ten, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagógy.

Proto řekli jeho rodiče: Je dospělý, zeptejte se ho!

Zavolali tedy ještě jednou toho člověka, který byl dříve slepý,

a řekli mu: „Vyznej před Bohem pravdu! My víme, že ten člověk je hříšník.“

Odpověděl: „Je-li hříšník, nevím; jedno však vím, že jsem byl slepý a nyní vidím.“

Řekli mu: „Co s tebou učinil? Jak ti otevřel oči?“

Odpověděl jim: „Již jsem vám to řekl, ale vy jste to nevzali na vědomí.

Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“

Ospili se na něho: „Ty jsi jeho učedník, ale my jsme učedníci Mojžíšovi.

My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“

Ten člověk jim odpověděl: „To je právě divné: Vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči!

Víme, že hříšníky Bůh neslyší; slyší však toho, kdo ho ctí a činí jeho vůli.

Co je svět světem, nebylo slycháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození.

Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit.“
Odpověděli mu: „Celý ses narodil v hříchu, a nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho.
Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“
Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“
Ježíš mu řekl: „Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.“
On na to řekl: „Věřím, Pane,“ a padl před ním na kolena.
Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu:
aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“
Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“
Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli.
Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“

Liturgie církve nazývá tento den také „nedělí křtů“.

Je známo, že církvev prvních staletí

úzce spojovala evangelium slepého s obřadem křtu.

V římských katakombách druhého století nacházíme několik fresek představujících epizodu slepého od narození s popisy ukazujícími na křest, jako by znázornění bylo exegezí k tajemství křtu.

Mimoto, téměř všichni otcové ve svých homiliích spojují evangelium slepého se křtem.

Můžeme se podívat například na třetí kázání sv. Ambrože o tajemstvích.

Pamatujete si, že minulý pátek se evangelium týkalo narození shora jako nevyhnutná potřeba k možnosti vidět Království (Jan 3, 1-13),

Mezi farizeji byl člověk jménem Nikodém, člen židovské rady.
Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha.
Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“
Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě,
nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“
Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když je už starý?
Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“
Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě,
nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.
Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch.
Nedív se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu.
Vitr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje.
Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“
Nikodém se ho otázal: „Jak se to může stát?“
Ježíš mu řekl: „Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš?
Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme o tom, co známe,
a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte.
Jestliže nevěříte, když jsem k vám mluvil o pozemských věcech,
jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských?
Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka.

Kristus prohlásil Nikodémovi,
který důvěřoval svému porozumění Zákona jako znalec,
který zná pravdu a vidí světlo,
že se mýlí a že následuje chiméru.

Pak mu vysvětlil prostředek a cestu:
„V pravdě ti říkám, že jestliže se někdo nenarodí shora,
nemůže vidět Boží království“ (Jan 3, 3).

Slovem „vidět“ je zde myšleno vidět srdcem nebo poznáním.

Narození shora, křest, je tedy jediná cesta k vidění a poznání Království.

V dnešním evangeliu Kristus v navrácení zraku slepému
přivádí k dovršení a potvrzuje to, co řekl Nikodémovi.

Dělá to skrze zázrak, který pro nás učinil vyjevujícím znamením
svého bytí „světlem“ a „životem“.

Vrací zrak slepému a jako by nám říkal,
že pro víru v Krista bylo před námi otevřeno nekonečné prostranství
pro obnovu našeho stvoření.

Epizoda otevření očí slepého nám říká dvě důležité věci:

1. Kristus je světlo v pravdě.
Jen on je schopný materiálně porazit temnoty skrze stvoření nových očí,
které přenášejí člověka z temnoty slepoty ke světlu vidění.
Toto stvoření je ukázkou a potvrzením duchovní skutečnosti:
„Světlo září v temnotách a temnoty ho nepřemohly“ (Jan 1, 5).

Světlo zde skutečně přechází z Krista na člověka.

Tak jsme si opravdu hmatatelně jistí,
že Kristus je skutečné světlo světa a silou schopnou rozehnat temnoty!

2. Kristus je schopný vrátit zrak slepému od narození.
Ví se, že každá vrozená vada, byla Židy považována za trest nebes za hřích.
Proto nesměla mít rituální oběť v očích žádnou vadu.

Zde je znát, že Kristus je schopen dát nové smysly.

I když zde mluvíme o materiální sféře,
jde o úžasnou ukázkou a konkrétní znamení jeho schopnosti
dát nové smysly na duchovní úrovni.

To také implicitně/nevyjádřeně, ovšem definitivním způsobem,
zahrnuje Kristovu schopnost pečovat o stvoření,
ba zcela znovu stvořit člověka
přivedením ho od nedokonalosti k dokonalosti.

Aby nám Kristus vysvětlil hmotným a základním způsobem vztah,
který je mezi křtem a viděním Království,
dal slepému slovo,
které měl vykonat, aby mohl vidět: „Umyj se vodou“ (srov. Jan 9, 11),

Umýt se vodou je zde,
v poslušnosti duchovnímu a božskému slovu Krista,
skrytým a hlubokým znamením účinnosti křtu vodou
ve jménu Krista nebo skrze živé Slovo.

To znamená, že voda, která dává ve křtu narození shůry v Duchu,
je také tím, co v Duchu skrze Slovo Krista dává zrak k vidění světla.

*Aby evangelium odkrylo tajemství,
které obklopuje vodu, jež otevřela oči slepého
a aby se nemyslelo, že jde pouze o obyčejnou vodu,
říká, že Kristus stanovil, aby si vodu šel vzít z rybníka Siloe.*

Evangelium je pozorné k tomu,
aby předložilo význam tohoto jména: *apestalménos*, „poslaný“.
Zde je odkaz k samotnému Kristu,
protože on je pravým poslaným Otcem podle slov Krista.
Umýt se v rybníku Siloe získává tajemství své účinnosti
právě z Kristova posláni.

Kromě toho, právě při příležitosti svátku Stánků,
svátku, během nichž Kristus učiní zázrak se slepým,
se konal obřad, při němž se připomínala skála na poušti Sinai (srov. Ex 17, 6):
velekněz naplnil džbán vodou z rybníka Siloe a vylil ho na oltář.

„Tou skálou byl Kristus“ (1 Kor 10, 4).

Tudíž voda Siloe, která otevřela zrak slepému,
byla symbolem Krista,
kteřý byl poslán právě s tímto úmyslem,
dát lidem život a světlo.

Synu Boží, ty, který jsi přišel, abys byl světlem světa,
zažeň z našich srdcí temnoty hříchu,
abychom vnímali tvou přítomnost a utíkali se k tobě.

Dej Pane, své církvi světlo, aby více nežila v temnotě.

Odevzdáváme se, Pane, do tvých rukou
jako slepý, který prosil o slitování v jeruzalémském chrámě.

Otvíráme svá srdce, Pane, abys přešel kolem každého z nás
a dotkl se očí našich srdcí, aby se stále více otvíraly.

Pak už neuvidíme jen světlo světa, ale uvidíme tebe, Božího Syna.

Tehdy budeme uschopněni být tvými svědky,
ne jako člověka, který koná dobro,
ani jako prorok, který koná zázraky,
ale jako Syn Boží, kterého adorujeme v Duchu a v pravdě.
Amen, Pane, tobě přísluší sláva a dobrořečení církve,
nyní i navěky. Amen.

Modlitba vzata z homilie zaznamenané 15. dubna 1973,
nazvané „al-Mawlúd a 'má“ (Narozený slepý).

4.neděle postní, A, Matta El Meskin, Meditace 44

Kristus, život a světlo v poušti pozemského života.

Evangelní perikopy slepého od narození (srov. Jan 9, 1-41),

Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý.

Jeho učedníci se ho zeptali:

„Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“

Ježíš odpověděl:

„Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.

Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den.

Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat.

Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“

Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči

a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ (To jméno znamená ‚Poslaný‘.)

On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl.

Sousedé a ti, kteří jej dříve vídali žebrať, se ptali: „Není to ten, kdo tu sedával a žebrať?“

Jedni říkali: „Je to on.“ Jiní pak: „Není, ale je mu podoben.“ On sám řekl: „Jsem to já.“

I řekli mu: „Jak to, že se ti otevřely oči?“

Odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, potřel mi oči a řekl mi:

Jdi k Siloe a umyj se! Šel jsem tedy, umyl jsem se a vidím.“

Řekli mu: „Kde je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“

Privedou toho, který byl dříve slepý, k farizeům;

toho dne, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byla totiž sobota.

Proto se ho farizeové znovu dotazovali, jak nabyl zraku.

A on jim řekl: „Položil mi bláto na oči, umyl jsem se a vidím.“

Někteří z farizeů říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“

Jiní naopak říkali: „Jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?“

A došlo mezi nimi k roztržce.

Řekli tedy znovu tomu slepému: „Za koho ty jej pokládáš, když ti otevřel oči?“

On odpověděl: „Je to prorok.“

Židé nevěřili, že byl slepý a že prohlédl, dokud si nezavolali jeho rodiče

a nezeptali se jich: „Je to váš syn, o němž říkáte, že se narodil slepý?

Jak to, že nyní vidí?“

Rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý.

Jak to, že nyní vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, také nevíme.

Jeho se zeptejte, je dospělý, ať mluví sám za sebe!“

To řekli jeho rodiče, protože se báli Židů, neboť Židé se již usnesli,

aby ten, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy.

Proto řekli jeho rodiče: Je dospělý, zeptejte se ho!

Zavolali tedy ještě jednou toho člověka, který byl dříve slepý,

a řekli mu: „Vyznej před Bohem pravdu! My víme, že ten člověk je hříšník.“

Odpověděl: „Je-li hříšník, nevím; jedno však vím, že jsem byl slepý a nyní vidím.“

Řekli mu: „Co s tebou učinil? Jak ti otevřel oči?“

Odpověděl jim: „Již jsem vám to řekl, ale vy jste to nevzali na vědomí.

Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“

Osopili se na něho: „Ty jsi jeho učedník, ale my jsme učedníci Mojžíšovi.

My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“

Ten člověk jim odpověděl: „To je právě divné: Vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči!

Víme, že hříšníky Bůh neslyší; slyší však toho, kdo ho ctí a činí jeho vůli.

Co je svět světem, nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození.

Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit.“

Odpověděli mu: „Celý ses narodil v hříchu, a nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho.

Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“
Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“
Ježíš mu řekl: „Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.“
On na to řekl: „Věřím, Pane,“ a padl před ním na kolena.
Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu:
aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“
Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsmen snad i my slepí?“
Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli.
Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“

nám ukazuje Kristovu činnost jako světlo a život při křtu ve vodách Siloe.

Stojíme před uvedením do úžasné praxe slov sv. Jana
na začátku jeho evangelia:

„V něm byl život a ten život byl světlem lidí“ (Jan 1, 4).

Voda křtu, ve vnější formě a přirozenosti, překonává vodu rybníka Siloe
a je, ve své podstatě, díky slovu Krista, životem a světlem nového stvoření.

Pro nás všechny je voda křtu duchovní vodou Siloe,
či podle vyjádření sv. Jana Chrysostoma,

„vodou poslaného“, vodou Krista, pravou a živou vodou:

„Voda, kterou mu dám... bude tryskat do života věčného“ (Jan 4, 14).

Z této vody byl člověk znovustvořen v pravdě.

Zde je ze strany evangelia mocný a mimořádný pokus
vysvětlit nám tajemství vody křtu a její nové přirozenosti,
nové vody rybníka Siloe.

Všichni, kteří se v ní umyjí,

dostanou, v poslušnosti Slovu a ve jménu Krista,
nový život a nebeský zrak, aby viděli pravé světlo.

Proto je v liturgii ortodoxní církve

považován křest současně za dar nového života a nového osvětlení.

Při obřadu se tento dvojitý dar vidí být vyjádřen tehdy,

když pokřtěný vycházející z křestního pramene

drží v ruce svíci a je oblečen do bílého šatu.

Smysl bílých šatů je vysvětlen v Apokalypse,

kteřá je považuje za vyjádření vítězství nového života,

kteřý byl vybělen Beránkovou krví (srov. Zj 7, 14).

A svíce vyjadřuje nabytí zraku po slepotě.

Nyní je hned povolán „zvěstovat podivuhodné činy toho, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu“ (srov. 1 Pt 2, 9).

Temnoty jsou vždy vyjádřením hříšného života, zatímco světlo je životem spravedlnosti, svatosti a pravdy v Kristu.

Evangelium slepého ukazuje Krista jako pramen života a světla:

života kvůli očím Kristem zcela stvořeným z ničeho;

světla, protože slepý získal zrak a mohl vidět svět kolem sebe.

Evangelium nám také říká, jak tento slepý přešel – opět a vznešenějším duchovním přechodem – z temnot poznání ke světlu pravdy tak, že vydal svědectví Kristu, aniž by ho viděl, svědectví tak silné, že ohromilo farizeje.

Musíme mít na paměti, že když slepý se šel umýt do rybníka Siloe a pak se vrátil, Kristus už to místo opustil a slepý ho nenašel. Ve skutečnosti ho hned očima neviděl a nepoznal ho (srov. Jan 9, 11-12).

Přesto však bránil Krista, kterého považoval za proroka, a vydal mu smělé svědectví, aniž by se chránil před farizeji, kteří mu hrozili vyloučením ze společenství, pokud na tom bude trvat.

Když ho vyhnali, přijal bez lítosti a bez starostí o nelehkou budoucnost tento hrozný trest, že ztratí všechna práva Izraelce.

A přece před touto smělostí a věrností ve vztahu k dobrodiní, jež přijal od Krista, považovaného za prostého proroka, smělost, která ho stála vyloučení ze stáda Izraele, dostal slepý darem zjevení Krista, který mu zjevil svou pravou identitu Božího Syna,

Rukopisná tradice Janova evangelia přináší s vysokým počtem i důležitých svědectví variantu „Božího Syna“. Otec Matta zná tuto variantu.

aby přijal spásu skrze víru.
Uvěřil a sklonil se před ním.

Naplnilo se na něm slovo Krista:

„Otec si přeje, aby se mu klaněli v duchu a v pravdě“ (srov. Jan 4, 23).

Slepý se stal Božím synem:

„Ti však, kteří ho přijali, dal moc stát se Božími syny“ (Jan 1, 12)...

Jan Chrysostom takto komentuje vyhnání slepého z chrámu:

„Židé ho vyhnali z chrámu
a Pán (vládce, vlastník) chrámu šel a vyhledal ho“.

Slepý nám nabízí úžasný vzor člověka,
který ztratil zrak a vidění/vizi

V arabštině mají dva použité termíny *basar* a *basíra* stejný kořen.

Ale zatímco *basar* poukazuje na „fyzický zrak“,

basíra se užívá více ve smyslu „duchovního zraku“,

ve smyslu řeckého *diánoia*, kterou Vulgata často překládá slovem *sensum*....

a který je schopen prostřednictvím víry v Krista
přejít z temnoty ke světlu,
z nevědomosti a duchovní slepoty k důvěře,
k adoraci a klanění se živému Bohu, z nouze k plnosti.

Evangelium nám tak říká, že každá nemoc, každá slepota,

každá nedokonalost ve stvoření se může skrze víru

přetvořit ve věčný život a v oslavování Boha:

„Tato nemoc není ke smrti, ale pro slávu Boží,

aby se na ní oslavil Boží Syn“ (Jan 11, 4);

„Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče,

ale mají se na něm projevit Boží skutky“ (Jan 9, 3).

4.neděle postní, A

„Nedívám se totiž jako člověk; člověk soudí podle vzhledu, Hospodin vidí do srdce“.

Na druhého hled' srdcem. Ptej se: co je za jeho slovy, za jeho skutky, za jeho obličejem. Co nevidím přímo, co se skrývá výrazem tváře, za tónem hlasu? Ptej se svého srdce, aby ti řeklo, s kým mluvíš. Aby ti ovšem řeklo pravdu, musí být tvé srdce nasměrováno na Boha, formováno Bohem a jeho slovem, musí být Bůh jediným Bohem, jedinou hodnotou tvého srdce. „*Jste světlem v Pánu*“ a „*Probud' se, spáči, Kristus tě osvítí!*“

Slepý dostává světlo pro oči a světlo pro srdce – víru!

Jak roste jeho poznání: člověk jménem Ježíš (verš 16 a 24), prorok (17), Mesiáš (22), je od Boha (33), Syn Člověka (35).

Ježíš se zjevuje lidu: těm, kdo jsou ochotni ho přijmout.

Chceš-li poznat Boha a setkat se s ním, musíš jít k Ježíšovi.

K tomu, který o sobě říká „*Já jsem cesta, pravda a ŽIVOT*“.

Pravda a ŽIVOT jsou veliké hodnoty, ale jak se k nim dostat?

Ježíš je i Cesta: plívl na zem, udělal bláto a potřel jím oči:

„*Slovo se stalo TĚLEM a přebývalo mezi námi*“.

Proto poznáváme Ježíše, milujeme Ježíše, proto vyznáváme víru v něho, abychom dosáhli Pravdy a ŽIVOTA. Plně se nasytíme pravdou, až ji uvidíme tváří v tvář: „*Nyní vidíme jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář...*“ a apoštol Jan dodává: „*Milování, už teď jsme Boží děti, ale čím budeme není ještě zřejmé. Víme však, že až On se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je*“. To je veliké zaslíbení. Jestliže miluješ, následuj: „*Probud' se spáči, cesta přišla k tobě a vyburcovala tě ze spánku. A jestliže tě vyburcovala, vstaň a chod'! Snad se pokusíš chodit, ale nemůžeš, protože tě bolí nohy. Není to tím, že je chtivost honila cestou necestou? Slovo Boží však uzdravilo chromé. Já mám nohy zdravé, řekneš, ale nevidím cestu. On však i slepým vrátil zrak.*“ Každé prohlédnutí je pobídkou k rozhodnutí: půjdu za poznaným nebo nepůjdu? Ježíš je kámen, o který se zakopává. Lidé chtějí směřovat k Bohu a říkají, že jsou různé cesty. Pro křesťana (a pro člověka, který vyrostl zde, kde po tisíc let křesťanství žije a je zakořeněné) však platí: řekni, co soudíš o Ježíši Kristu a hned bude jasné, jak vypadá tvůj obraz Boha a kam směřuješ.

4.neděle postní, A

Ve křtu je člověk vysvobozen z temnot a *osvícen (evangelium)*.

Je uschopněn žít jako syn světla (*druhé čtení*)

a posvěcen královským pomazáním (*první čtení*).

„*Nedívám se totiž jako člověk; člověk soudí podle vzhledu, Hospodin vidí do srdce*“.

Na druhého hled' srdcem (*maska duše; persona*).

Ptej se: co je za jeho slovy, za jeho skutky,

za jeho obličejem (*viz dodatek vzadu*).

Co nevidím přímo, co se skrývá výrazem tváře, za tónem hlasu?

Každý člověk je do jisté míry jakýmsi kufrem s dvojitým dnem nebo mnohdy s více dny, i když si to sám sobě nechce přiznat nebo tak učiní jen vzácně, tím méně pak před svými bližními.

Být přímočarý, jednoznačný, ukazovat hned otevřené nitro i zevnějšek by bylo ideálem, který vštěpuje výchova. Ovšem přirozenost člověka to již ze samé své podstaty nedovoluje; jeho natolik komplikovaný vnitřní život, a ještě komplikovanější vnější život vyžadují velmi často různé způsoby chování a projevování, aby uspěl a dostal všem nezbytným požadavkům.

Musí v životě nutně hrát více rolí a podle toho nosit masku. Souvisí to s tím, že žije v nějakém sociálním společenství, ať je to rodina, profesionální skupina nebo národ. Kdyby žil mimo společnost, bezpochyby by žádnou masku nepotřeboval. Když jsme sami se sebou, žádnou masku nepotřebujeme. Čím více však sdílíme naši existenci s jinými, tím je důležitější nějakou masku mít. Proto můžeme pozorovat, že intimní život v rámci rodiny spíše dovoluje masku odložit nebo se případně pohybovat bez ní. Jakmile se však objeví nějaký cizinec, znovu si ji rychle nasazujeme a často nevěříme vlastním očím, jak se může změnit chování téže osoby, když je v přítomnosti jiných, cizích lidí.

Najednou se zdá, jakoby to vůbec nebyla tatáž osoba co předtím. Dnes, ve světě mas, se takové „přizpůsobení“ stalo dokonce nutností, nechce-li člověk vypadat jako podivín nebo snad rebel. Ptej se svého srdce (*slepý věštec*), aby ti řeklo, s kým mluvíš. „Vidoucí oslepne, boháč se stane chudákem, žebráckou holí hledá cestu v cizí zemi“. (Vidět, nazírat, prohlédnout, být slepý). Věštec je slepý, ale zároveň je jediný, kdo prohlédl hloubku problému, vidí pravdu. Farizeové jsou vidoucí a přesto jsou zaslepení.

Musí odtrhnout oči od hmotného, vnějšího světa, aby se naučili vidět duchovní, vnitřní svět. Musí se ve všech oblastech přeorientovat, pokud chtějí nastoupit cestu domů, k sobě samým a získat vhled. Poznání slepce, který prohlédl (byl uzdraven) jej činí v jeho vlastním domově (v rodině) cizincem. Vyhání ho, aby hledal v říši duchovní pravdy.

Aby ti ovšem řeklo pravdu, musí být tvé srdce nasměrováno na Boha, formováno Bohem a Jeho slovem: „*Jste světlem v Pánu*“ a „*Probud' se, spáči, Kristus tě osvítí!*“

Bůh musí být Tím jediným, co bezpodmínečně nutně potřebuješ, jedinou hodnotou tvého srdce.

„*Slyš, Izraeli, Hospodin JE JEDINÝ!*“

Slepý dostává světlo pro oči a světlo pro srdce – víru!

Jak roste jeho poznání: člověk jménem Ježíš (*vers 16 a 24*),

prorok (*17*),

Mesiáš (*22*),

je od Boha (*33*),

Syn Člověka (*35*).

Ježíš se zjevuje lidu: těm, kdo jsou ochotni ho přijmout.

Chceš-li poznat Boha a setkat se s Ním, musíš jít k Ježíšovi.

K tomu, který o Sobě říká „*Já jsem cesta, pravda a ŽIVOT*“.

Pravda a ŽIVOT jsou veliké hodnoty, ale jak se k nim dostat?

Ježíš je i *Cesta*: plivl na zem, udělal bláto
a potřel jím oči: „*Slovo se stalo TĚLEM a přebývalo mezi námi*“.
Proto poznáváme Ježíše, milujeme Ježíše,
proto vyznáváme víru v Něho,
abychom dosáhli *Pravdy* a *ŽIVOTA*.
Plně se nasýtíme Pravdou, až ji uvidíme tváří v tvář:
„*Nyní vidíme jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář...*“
a apoštol Jan dodává:
„*Milovaní, už teď jsme Boží děti, ale čím budeme není ještě zřejmé.
Víme však, že až On se ukáže, budeme mu podobní,
a proto Ho budeme vidět tak, jak je*“.
To je veliké zaslíbení. Jestliže miluješ, následuj:
„*Probud' se spáči, Cesta přišla k tobě a vyburcovala tě ze spánku.
A jestliže tě vyburcovala, vstaň a chod'!*
Snad se pokusíš chodit, ale nemůžeš, protože tě bolí nohy.
Není to tím, že je chtivost honila cestou necestou?
Slovo Boží však uzdravilo chromé.
Já mám nohy zdravé, řekneš, ale nevidím cestu.
On však i slepým vrátil zrak.“ (sv. Augustin)
Každé prohlédnutí je pobídkou k rozhodnutí:
půjdu za poznaným nebo nepůjdu!?!
Ježíš je kámen, o který se zakopává.
Lidé chtějí směřovat k Bohu a říkají, že jsou různé cesty.
Pro křesťana (a pro člověka, který vyrostl zde,
kde po tisíc let křesťanství žije a je zakořeněné)
však platí: řekni, co soudíš o Ježíši Kristu a hned bude jasné,
jak vypadá tvůj obraz Boha a kam směřuješ.
Existuje rozdíl mezi životem a poznáním,
je podstatný rozdíl, jestli člověk žije, nebo jen poznává život.
Je tedy protiklad mezi životem a poznáním.
Gnostik je ten, jehož největším štěstím je poznání.
Křesťan je ten, jehož největším štěstím je ŽIVOT.
A Život je náš Pán Ježíš Kristus: Já Jsem Cesta, Pravda a ŽIVOT.
Jeho následovat. Jeho poslouchat. Jemu se podřídit.
„*Viděl's Ho, je to Ten, kdo s tebou mluví*“!
On na to řekl: „Věřím, Pane“
a padl před ním na kolena.

vyznání ústy

čin, který vyznání potvrzuje

4.neděle postní, A

Celý citát:

Každý člověk je do jisté míry jakýmsi kufrem s dvojitým dnem nebo mnohdy s více dny, i když si to sám sobě nechce přiznat nebo tak učiní jen vzácně, tím méně pak před svými bližními. Být přímočarý, jednoznačný, ukazovat hned otevřené nitro i zevnějšek by bylo ideálem, který vštěpuje výchova.

Ovšem přirozenost člověka to již ze samé své podstaty nedovoluje; jeho natolik komplikovaný vnitřní život a ještě komplikovanější vnější život

vyžadují velmi často různé způsoby chování a projevování, aby uspěl a dostal všem nezbytným požadavkům.

Musí v životě nutně hrát více rolí a podle toho nosit masku.

Souvisí to s tím, že žije v nějakém sociálním společenství, ať je to rodina, profesionální skupina nebo národ.

Kdyby žil mimo společnost, bezpochyby by žádnou masku nepotřeboval.

Když jsme sami se sebou, žádnou masku nepotřebujeme.

Čím více však sdílíme naši existenci s jinými, tím je důležitější nějakou masku mít.

Proto můžeme pozorovat, že intimní život v rámci rodiny spíše dovoluje masku odložit nebo se případně pohybovat bez ní.

Jakmile se však objeví nějaký cizinec, znovu si ji rychle nasazujeme a často nevěříme vlastním očím, jak se může změnit chování téže osoby, když je v přítomnosti jiných, cizích lidí.

Najednou se zdá, jakoby to vůbec nebyla tatáž osoba co předtím.

Dnes, ve světě mas, se takové „přízpůsobení“ stalo dokonce nutností, nechce-li člověk vypadat jako podivín nebo snad rebel.

Různé okolnosti vyžadují různé způsoby chování, oblečení, nálady.

Z této skutečnosti ovšem vyplývá jakýsi druh relativní „rozpolcenosti“ člověka.

Čím rozmanitější jsou totiž požadavky civilizace a kultury, tím početnější budou i jeho „masky“.

Již povolání a rodinný život vyžadují úplně rozdílné formy chování; k tomu zase přistupují další formy vhodné v restauraci, v politice,

ve sportu, na rekreačních místech atd.
Charakter člověka „doma“ je – bohužel –
většinou produktem úplného „uvolnění“, indolence nebo náladovosti.
Příznačné je rčení: „Anděl venku, doma ďábel“.
Nebo stížnost muže: „Proč je tak nepřírozená, jakmile jsme mezi lidmi?“
„Proč se na ulici obléká tak nápadně?“
A ženské nářky: „Proč dovede být ke svým přátelům tak milý,
vůči svému vedoucímu tak úslužný a k jiným ženám tak galantní?
Doma je to úplně jiný člověk!“
Kolika lidí se zmocňuje třes, závrať a rozmanité tiky,
jakmile se ocitnou na veřejnosti.

Často vidíme, jak lidé, kteří jsou ve světě energičtí, bezohlední,
zdánlivě jistí svým cílem, jsou doma měkčí, slabí, nespolehliví,
ve svém chování kolísaví.

A naopak vidíme, jak tvrdý domácí tyran
se na veřejnosti chová jako nejistý, nerozhodný, podléhavý.
Je to snad kompenzace,
aby se mohly využít jeho obě tak rozdílné, kontrastující stránky.
Která je však pravou povahou takového člověka?
Možná, že to ani sám neví.
Neboť obě stránky patří k jeho nejvlastnější existenci.

A není to přitom někdo „bezcharakterní“, „lhář“ ani „herec“,
nýbrž takzvaný „dobře přizpůsobený“, ba „dobře vychovaný“ člověk.
Kdo se ovšem chce vždycky přizpůsobit každému a všemu,
ten buď nebude nikdy vykazovat pevný charakter,
nebo ho časem ztratí, pokud ho někdy měl.
Jisté přizpůsobení je bezpodmínečně žádoucí
a není ani relativně nebezpečné, jestliže není permanentní a je-li vědomé.
Nesmí se rozvinout do dokonalého mimikry.
Nebezpečí s sebou přináší především automatizace nošení persony
a neuvědomělost její existence a jejího způsobu chování.
Identifikace s určitými rolami nebo napodobování rolí jiných způsobuje,
že zůstává slepý vůči působení,
které tím vytváří a toto působení se tím stává nekorigovatelným.

(Jolanda Jacobi: Maska duše)

4.neděle postní, A

(Thorwald Dethlefsen, Oidipus a hádanka života)

Oidipus pochází z rodu Kadmidů.

Laios (král lidu), otec Oidipův ve svém mládí pobýval u Pelopse v Korintu; zde měl vyučovat Pelopsova syna Chyrsippa ve vozatajském umění (krotit vášně).

Laios se však do chlapce zamiloval a unesl jej (bezproblémový vztah: vyšší vůči nižšímu; vztah se ženou je rovný s rovným).

Pelops ho proklel: nikdy nesmí mít Laios syna, nebo rukou tohoto syna zemře. Laios měl za ženu Iokastu.

Delfské orákulum Pelospovo prokletí opakovalo a třikrát Láia varovalo.

Přesto se narodil syn. Třetí den dítě chtěli pohodit s probodnutými chodidly v divoké pustině. Sluhovi se však dítěte zželelo.

Předal je v horách pastýři (Dobry Pastýř), který tam hlídal stáda korintského krále Polypa.

Pastýř odnáší dítě králi Korintu, který neměl děti (Polybos a Meropé).

Vychovávají chlapce jako svého (Oidipus – „oteklá noha“).

V dospívání se během pitky dozví, že není synem svých rodičů.

Odchází do delfské věštírny, aby se dozvěděl pravdu.

Dozvídá se: prý se stane vrahem svého otce a ožení se se svou matkou.

Domů se nevrací, aby se vyhnul naplnění osudu. Jde opačným směrem.

Doputuje na rozcestí, na křižovatku cest a zde se setkává s Laiem,

který jede do Delf, s malým doprovodem, dotázat se, jak se zbavit tyranie Sfingy. Dojde k bitce a Oidipus všechny pozabíjí, kromě jednoho sluhy,

který uteče. Oidipus pokračuje do Théb. Sfingu do Théb poslala Héra, aby potrestala zlou vášeň krále Laia a únos Chyrsippa.

Denně umírá mladík, protože nikdo neumí vyluštit hádanku sfingy.

„Po čtyřech, po dvou i po třech nohách chodí na zemi, ale má jen jednu hlavu.

Mění svůj postoj jako jediný tvor mezi všemi, kteří žijí na zemi, na obloze či v moři.

Ale když se pohybuje po největším počtu nohou, je rychlost jeho údů nejmenší“. A Oidipus odpovídá:

„Slyš, i když ti to nebude po vůli, zlomyslná múzo mrtvých, moji

odpověď: Po právu je nyní tvému řádění učiněna přítrž!
Mínila jsi přece člověka, který, když je připoután k zemi,
pohybuje se po čtyřech, uboze se nejprve vymotává v plenek;
když je pak starý, opírá se jako o třetí nohu o hůl,
aby ta k snadněji zvládl tíhu, pod níž jej vysoký věk ohýbá“.
Hádanka je vyřešena.

Sfinga se vrhá do propasti a Oidipus, osvoboditel Théb,
se stává králem a manželem královny Iokasty. S tou má čtyři děti.
Vládne jako moudrý král mnoho let.

Ale pak sesílají bohové mor.

Oidipus posílá švagra Kreonta do delfské věštiny.

Ten se vrací: Vražda Laia se vznáší jako těžká, krvavá vina nad Thébami.

Dokud nebude potrestána, nebudou Théby zachráněny.

Oidipus se okamžitě sám ujímá věci.

Je překvapen, že Láiovu vraždu nikdo nevyšetřoval.

Vrah bude vyhnán ze země.

Povolává Teiresia, slepého věštce,

v naději že s jeho pomocí se hledání pravdy urychlí.

Teiresias se ale zprvu zarputile brání k celé věci cokoli říci.

Pod tlakem a vyhrůzkami rozezlenému vládci

však nakonec řekne celou pravdu:

Oidipus sám je Láiovým vrahem a manželem své vlastní matky.

To Oidipus odmítá.

Vidoucí Oidipus je slepý k pravě, kterou zjevuje slepý věstec.

A Iokasté uklidňuje: všechny věštby jsou pro legraci;

a vypráví mu, že Laios měl být podle věštby zavražděn vlastním synem.

Skutečnost, že byl nakonec zabit jakýmsi lupičem na křižovatce cest
ukazuje na nesmyslnost všech věštev.

Leč pravda je řečena a „nedá spát“ Oidipovi.

Je vypátrán a povolán onen uteklý služebník z bitky na křižovatce cest.

Než však přijde, přichází posel s Théb, že zemřel Polybos

a že Korint chce za krále Oidipa.

Tento posel také dosvědčí, že Oidipus je nalezenec,

kterého on sám donesl do Korinta.

Nyní už pravdě nestojí nic v cestě.

Oidipus pochopí, že on sám zabil na křižovatce svého otce

a že si vzal za manželku svoji vlastní matku.

Žene se po paláci, aby zabil Iokasté; nachází ji oběšenou v ložnici.
Odvazuje ji, bere z jejích šatů zlaté spony a vypichuje si jimi oči.
Sám je vyhnán ze země. Naplňuje trest, který sám vyhlásil.
Odchází na pahorek Kolónos nedaleko Athén. Slepý Oidipus je vidoucí.
Avšak po jakém životě!

Ovšem pozor: všechno, co se děje, děje se bez Oidipovy vůle
(není zde zpupnost, hybris). On se podřizuje tomu, co přichází.
Svůj život žije v mnoha chybách a omylech,
dokonce ve zlu a nepravosti proti všem zákonům:

„Vidoucí oslepne, boháč se stane chudákem,
žebráckou holí hledá cestu v cizí zemi“.

(Vidět, nazírat, prohlédnout, být slepý).

Teiresias je slepý, ale zároveň je jediný,
kdo prohlédl hloubku problému, vidí pravdu.

Oidipus je vidoucí a přesto je zaslepený.

Oidipus musí odtrhnout oči od hmotného, vnějšího světa,
aby se naučil vidět duchovní, vnitřní svět.

Musí se ve všech oblastech přeorientovat, změnit polaritu,
pokud chce nastoupit cestu domů, k sobě samému a získat vhled.

Jeho poznání jej činí v jeho vlastním království cizincem.

Vyhání ho, aby hledal v království trojjednosti

(tři nohy, hůl jako podpora ducha), v říši duchovní pravdy.